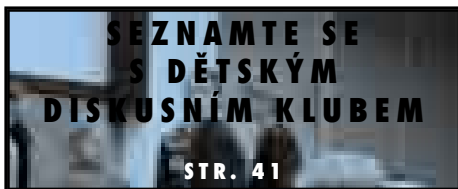

**ROZCVIČKA
JAKO
JÍDELNÍ
LÍSTEK**
STR. 39

**SEZNAMTE SE
S DĚTSKÝM
DISKUSNÍM KLUBEM**

STR. 41

**KRISTOVA
LÉTA**

STR. 47

eni. To, co jsme viděli, vycházel
pěkného, nápaditého textu, kter
lával mnoho příležitosti k tvoř
létem. Porota se shodla na tom, ž
autorka Věra Dřevíková doká
ala těžko překonatelnou verbál
travost Čapkova textu zdařile př
ést do hravosti divadelní – nap
studa lékařů, kteří přicházej
princeznu léčit, expozice samotn

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

14. června 2004

pondělí

číslo 3.

... úvodník na pondělí

Noc se s nocí sešla, šotci zášupšáci zášoupali nožkami, rozběhli se po redakci, do všech koutů nahlédli, lecčím zamíchali a já si teď musím sypat popel na hlavu. Včerejší statistika se mi totiž moc nepovedla. Při sčítání souborů jsem vynechala celý den a tak jsem vás, milí čtenáři, počastovala mylnými statistickými údaji. Takže ještě jednou a pořádně.

Začnu recitátory. Údaje o jejich počtu sedí (68 celkem, z toho 48 poprvé), ale v nultém čísle Deníku byla ve zprávě mylně uvedena jména dvou postupujících recitátorů ze IV. kategorie jako Kamila Bartusíková a Iveta Kocifajová a ono přitom šlo o Ivetu Vankátovou z Hnojníku a Ondřeje Kopicčku z Opavy. Oběma recitátorům se hluboce omlouváme, nechtěli jsme je poškodit. Víte, oni ti šotci zášupšáci... ale nic.

U souborové statistiky se zášupšáci do všeho zamotali ještě víc. Souborů nepřijede celkem 17. Bude jich totiž dohromady 20 a přivezou 21 inscenací! Při jejich sčítání v pět hodin ráno jsem v programové brožůře přeskočila jednu celou stránku...10 souborů Trutnov teprve objevuje, protože jsou tu poprvé. Deset zbývajících tu bylo nejméně dvakrát a nejvíce pětkrát – a jestli chcete vědět, který soubor tu kolikrát byl, přečtete si včerejší úvodník, protože to je správně. Alespoň to platí. A já doufám, že v dalších úvodnících už nebudeme muset napravovat svoje příští omyly. ☺

-ívd-

... foto dne

Autorkou dnešního snímku je Vojtěch Dvořák.

VYSVĚTLI POJEM

Každá společnost si postupně utváří svá vlastní pravidla, zvyky a také začne časem používat svůj osobitý slovník, kterému rozumí jen příslušníci dané skupiny – podívejme se na Brňáky s jejich hantecem, programátory, hokejisty... Také svět umění dramatického je takovouto komunitou „těch, co k sobě patří a rozumějí si navzájem.“ Ale rozumíme si skutečně? Opravdu víme všichni, co která slova našeho odborného slovníku znamenají? Skutečně chápeme, co nám naši lektori v dobré víře říkají?

Rozhodli jsme se tento jev v letošním roce Dětské scény prozkoumat formou ankety, a tak zde můžete nalézt první výsledky našeho výzkumu – tentokrát na téma:

MIZANSCÉNA

Je to velká scéna, která se odehrává na mezi. A je třeba dbát na to, aby byla suchá!

Tomáš (26)

Nevím.

Terka (12)

Jak to formulovat! Dějový celek....

Iva (33)

Vždycky to bylo všechno, co na jevišti funguje jako na diváka. Je otázka, jestli..., když to nefunguje, je to taky mizanscéna.

Stanislav (50)

Co je to, co? Nemám ani tušení!

Miša (13)

Nevím.

Irena (42)

... obsah čísla 3.

Úvodník na pondělí	38
Vysvětlí pojem...mizanscéna	38
Z dílen: Seznamte se s...	
Veronikou Lisalovou	39
Lucií Klárovou	39
Tváře dne	40
Z diskusí:	
Lektorský sbor s recitátory IV. kategorie	40
Seminář H	40
Z diskusí: Seznamte se s...	
Milošem Maxou	41
Tomášem Machkem	41
Veronikou Rodriguézovou	41
Dětský diskusní klub	41
Osobnost dne...	
Irena Konývková	42
Zdeňka Marečková	42
Dnes se představují...	
Pohled Evy Machkové	43
Tváře dne	44
Na počátku bylo...	45 – 46
Kristova léta	47
Štafeta...	
Eliška Herdová	48

Divadlo, které po odehrání představení zmizí.....

Jakub (14)

To jsme se v dramtařáku učili...nic...fakt nic...Iveta (14)

Jednou větou to neumím, nejsem na správné formulace... „Dáváš moc těžké otázky, běž se proběhnout“

Jana (40)

Soubor vztahů všech významonosných prvků inscenace aneb jak my říkáme: KDO, KDE, S KÝM!

Miloš a Tomáš (průměr 21)

Co to? No, jediné, k čemu bych to mohla připodobnit, je Misantrop!

Zuzka (17)

Zdánlivá maličkost, která může ovlivnit významně dojem z celého představení.

Kateřina (27)

Já nejsem divadelní element. Je to rozestavení postav či figur na scéně, jak se k sobě točí a tak.

Martina (40)

Libuše, 38 let

Opravdu nevím. Jsem doprovod recitátora, nejsem žádný odborník.

Jarka, 26 let

Mizanscéna je asi významotvorné rozestavení věcí a lidí na scéně. Já fakt nevím.

Michal, 29 let

Nevím. Vůbec netuším.

Milan, kousek přes 40

je to něco mezi situací a rozmístěním kulís, rekvizit a postav na scéně. Ale přesně to nevím.

Jiří, něco mezi 30 a 60

Stav hracího prostoru v dané situaci.

Mizanscéna je prostorovým, grafickým znázorněním tématu dramatických situací. Rozestavení postav a jejich přesuny po jevišti musí být vždy na jedné straně v souladu s požadavky divadelního vnímání a na druhé straně musí do potřebné míry odpovídat životní zkušenosti obecnosti. Musí být tedy pochopitelné (identifikovatelné) jako životní projevy. Tato míra životnosti a divadelnosti a specifický vztah mezi nimi jsou určovány příslušnou divadelní konvencí. Hledisko životnost, to je požadavek zajistit obecnostu možnost rozpoznat v jevištním dění jisté životní projevy – i hledisko divadelnosti - jsou jen vnější. V obou případech jde o požadavek vhodného aranžování, které je schopno zajistit nerušené vnímání slovního textu a uplatnění hereckého projevu, ale nemá přitom žádnou uměleckou hodnotu. Aby takovou hodnotu mělo, musí režijní kompozice postav na scéně realizovat jisté téma. Tématické hledisko je tedy při rozmístěování a přesunech postav na jevišti nejdůležitější: při tom se ovšem může uplatnit jen s ohledem ke dvěma předešlým hlediskům. **Mizanscéna musí tedy sloužit jako grafické zobrazení toho, co je obsahem jednání.**

Zd. Pošival, Základy pojmů v dramatickém umění

Sestavil –dlab-

Výrok dne:

Počkáme si na ty diváky, musíme si je vychovávat!

Z DÍLEN

Seznamte se s...

Veronikou Lísalovou a Lucií Klárovou, lektorkami dílen pro sólové recitátory IV. kategorie

*Různé
Zachycují hudbu života.
Zn.: Ladí – neladí
(Lucie)*

*Vyměním okna. Mám do dvora, chci na moře.
(Veronika)*

Třetí oříšek

Jednoho dne došlo k vyzvání na cestu. Na cestu do Trutnova. Vést dílny. Dílny pro recitátory. Vydaly jsme se na ni.

Poprvé před třemi lety. Loni znovu. A letos také. První oříšek se nám otevřel se zvláštním kouzlem. Byla téměř neuvěřitelná ta naprosto upřímná radost ze společného setkání, síla vzájemné tolerance a navazování přátelství.

Loňský oříšek byl rovněž tak okouzující. Atmosféra plná smíchu, dobré nálady, vtipných nápadů a hlavně přátelské podpory.

Letošní oříšek byl tvrdší. Byl to ořech kokosový. Některé skořápky se v pátek jevily velmi solitérně (pozn. nikoli solidárně). Bylo obtížnější hledat nit, na niž bychom mohli navlékat společná setkání, společnou řeč. Sobota začala v podobném duchu, leč nicméně závěr dne cosi otevřel. Že by oříšek začal povolovat?! Malou skulinkou možná začaly pronikat záblesky světla.

Jestli jsme úplně rozlouskly oříšek a jestli jsme došly k jádru – nevíme, ale dnes při poslední hodině, těsně před jejich recitátorskými výstupy, měli všichni účastníci snahu o společné naladění a poprvé z nich vyzařovala příjemně jiskřivá energie i soudržnost. Možná, že na sebe letos potřebovali více času, každopádně při loučení byly jejich stisky rukou a drobné komentáře upřímné.

Za všechny tři oříšky děkujeme!

Lektorky IV. kategorie Lenivé Kouzlo a Veselé Léto

Rozvíčka jako jídelní lístek

Rozhodnutí sejít se před vystoupením s účastníky IV. kategorie recitátorů přímo v aule SLŠ, kde se vystoupení odehrávají, bylo velmi dobré. Obě lektorky (Lucie Klárová, Veronika Lísalová) vsadily na dobrou kartu, zavřely dveře sálu (o jehož akustice a jiných dispozicích pro dětský přednes se toho napsalo tolik, že to snad ani nemá cenu opět připomínat) a umožnily svým svěřencům prostor si „ochutnat“. Jejich jídelní lístek měl několik chodů:

Předkrm – Bylo třeba se seznámit s pořadím, ve kterém budou jednotliví recitátoři vystupovat.

Polévka – Rozezvucení rezonančních dutin! (Někdo bohužel ani neusrkl, asi neví, že polévka je grunt a maso špunt – jak říkával náš děda! Váš taky?) Bylo zřejmé na první pohled, kdo je poučený a kdo se setkal s hlasovou rozvíčkou snad poprvé.

Ryby a drůbež – Mluvidla a jazyk – Lektorkami bylo zdůrazněno, že je třeba postupovat systematicky, pomalu a důkladně. (To zřejmě, aby nikomu nezaskočila kostička!) A opět bylo patrné, že někdo ryby nerad, ne však rozhodně proto, že by mu nechutnaly, ono to bude spíše tím, že někdo je prozatím neochutnal, nebo mu nebyl jejich význam pro organismus recitátora dostatečně objasněn. Mnozí – a byla jich jistě většina – již přišli na chuť tomuto podivnému jídlu, které (ačkoliv nezažene hlad – to hovořím pouze z vlastní zkušenosti) je chutné, při bližším seznámení s ním lahodné a především nezbytné pro dodání jistých stopových prvků...ty se ostatně daly vystopovat ve výkonech jednotlivých interpretů při vlastním vystoupení.

Hovězí – V tuto chvíli bylo stále ještě patrné, že vnitřní koncentrovanost většiny přítomných nedosahuje požadovaného standardu. To dokládaly některé výroky, které zcela po právu patří do této

části jídelního lístku. Chtěl bych však poznamenat, že bylo k nepřehlédnutí, jak těchto projevů mnohonásobně ubylo, tedy ve srovnání s předcházejícím dnem.

Hotová jídla – Lektorky v této chvíli „uklohnily“ (a to v tom nejlepší slova smyslu) osvědčený pokrm, byl jim „společný výskok“ – aktéři stojící v kruhu se snaží dosáhnout toho, že všichni v ten samý okamžik poskočí. Na tom by nebylo až tak nic těžkého, kdyby neměli zakázáno se domlouvat, a to jak verbálními, tak neverbálními prostředky. Obdiv a úklonou skládám k trpělivosti a důslednosti, s jakou vedly recitátory ke splnění tohoto poměrně složitěho úkolu. Podařilo se! Jako by něco prasklo, najednou ještě mnohem zřetelněji ubylo poznámek a vtipkování (a nebylo to tím, že se přiblížila hodina H). Teď se snad už všichni začali soustředit a naslouchali si s mnohem větší intenzitou – však to už za chvíli budou potřebovat.

Minutky – Poslední minutky před vlastním vystoupením byl dán prostor pro práci s výrazem a sdělením. Úkol zněl: Máte pět minut na přípravu rozhovoru s využitím zástupné řeči (tou musí být nějaké jazykolamy). Dvojice vznikly spontánně a většina rozhovorů se vskutku nemusela překládat ani vysvětlovat.

Moučníky a dezerty – Následovala známá hra na dirigenta: Nastupte si do tvaru jako pěvecký sbor a rozdělte se na čtyři hlasy (hlas 1.: hmmm... .., hlas 2.: esssss... .., hlas 3.: ooooo... .., hlas 4.: pa, pa, pa... ..)

Lihoviny – Na úplný závěr si každý (v pořadí, ve kterém bude vystupovat) přišel před dosud ještě prázdné hlediště a řekl úplný začátek svého textu, tedy jméno autora a název, aby si našel to „správné“ místo a ujistil se, že vzhledem k prostoru „nasadí“ správně.

Na úplný závěr si popřáli, aby jim to sedlo! Já sám za sebe bych jim popřál dobré zažití!

-dlab-

TVÁŘE DNE

13.6.2004

Z DISKUSÍ

Z diskusí... lektorského sboru s recitátory IV. kategorie

Dřevem vonící aula lesnické školy zažila potřeťí totěž – diskusi o vystoupeních recitátorů – a přesto to totěž nebylo. Recitátoři čtvrté kategorie prokázali při debatě schopnost sebereflexe, velkou slovní zásobu (i v používání termínů) a to proměnilo atmosféru celého povídání. Postřehy a rady zkušených odborníků se změnilly v zaujatou debatu rovnocenných partnerů – přestože zvolený způsob komunikace byl stejný. Stejný byl i zasedací pořádek lektorských dvojic. Recitátoři se rozdělili do povídacích skupin podle toho, jak daleko seděla dvojice lektorů od místa jejich shromaždiště. Jelikož J. Provazník a V. Gregorová seděli nejdál (úplně nahoře), měli na počátku nejméně zájemců o povídání. Středně obsazeny byly Eliška a Alena a nejmíce recitátorů se tísnilo kolem Radka a Ireny, ti totiž seděli od shromaždiště na dva kroky daleko. Po čtvrt hodině se skupinky přecházením z kruhu do kruhu pravidelně rozvrstvíly.

Z konkrétních slov o jednotlivých vystoupeních mi brzy vyplynula témata týkající se recitátorů IV. kategorie. Nejaktuálnější je asi otázka dramaturgického výběru textů pro přednes. Na ni navazuje problém přílišného ztotožňování se s hrdiny, které vede k přílišnému sentimentu. Několikrát byla proto připomenuta potřeba nutnosti odstupu vypravěče. Často se mluvilo o pojetí textu a minimálně o technice, protože ta byla na poměrně vysoké úrovni.

Při diskusi jsem si uvědomila, že poměrně často si děti v této věkové kategorii vybírají texty, které jdou „nad věk“ – dobře je chápou, ale nejsou schopny je před publikem plně interpretovat. Předevčirem jsem psala o tom, že velkému počtu recitátorů druhé kategorie vypadl text. Dnes se zase recitátorům čtvrté kategorie stalo, že často „tlačili na pilu“. Byli mnohdy tak naléhaví, že působili nevěrohodně. Čím se to stalo? Především asi tím, že jim na vystoupení hodně záleželo. Většina recitátorů si zkusila akustiku auly večer či ráno před vystoupením, ale to byla prázdná. S diváky je to úplně jiné, což mohlo vést k přílišné naléhavosti projevu. Možná zafungovalo i to, že jednomu z recitátorů se projev trochu „vymkl“ a ostatní nasadili podle něj. Stává se to. Většinou mluvili o tom, že si změnu v interpretaci uvědomili a snažili se popsat i její příčinu. A jak řekl jeden z lektorů, už to je polovina výhry. Uvědomit si chybu znamená mít velkou možnost ji brzy napravit.

-ivd-

Diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kategorie aneb Ema má AMU, drama má Emu, Ema i drama jáásá!

Forma, jakou probíhal poslední diskusní klub pro doprovod recitátorů na DS 2004, byla vlastně opět stejná jako v předchozích dnech, ale shodou několika okolností (většina recitátorů II. a III. kategorie se svým doprovodem již odjela, zároveň probíhala beseda lektorského sboru s recitátory IV. kategorie a druhý blok vystoupení souborů byl na spadnutí) se v místnosti k tomu určené sešli s lektorkou Emou Zámečnickovou pouze dvě osoby a člen redakce, který se do debaty zapojoval sporadicky, protože to nemá v popisu práce. Ti, kteří přišli diskutovat, nebyli začátečníky a (jak Ema poznamenala) měli dobrý vhled do problematiky dětského

přednesu. Takže se diskutovalo „ve velké stylu“, přemýšlelo se, formulovalo, bádalo, odhalovalo a nakonec i trochu spekulovalo. Z celé spleti myšlenek uvádím jen některé:

a) Text, který známe, posloucháme poněkud jinak, než ten, který slyšíme poprvé. Některé texty jsou tak lákavé, že se objevují velmi často a je někdy těžké nesrovnávat a nepředjímat, když např. známe pointu. Při výběru textů bychom měli dbát i na to, kde a komu budeme text říkat. Je jistě rozdíl mezi tím, jestli jde o vystoupení pro poučené publikum na přehlídce či o nezasvěceného diváka.

b) Je také třeba znát kontext interpretovaného úryvku, ale na druhou stranu bychom neměli opomenout a počítat s tím, že divák kontext znát nemusí!

c) Bylo otevřeno i téma recitace intimní poezie. „Setkala jsem se s názorem, o kterém přemýšlím“, řekla Ema, „že v případě, když recituji intimní poezii, přestává být intimní, neboť ji přetřásám na veřejnosti.“

Nakonec, jako každý den, vybírali přítomní nominace na imaginární postupovou přehlídku. Ačkoliv během předešlých diskusí velmi často vyzdvihovali jednotlivé výkony interpretů, nakonec doporučili „jen“ dva postupy a nedohodli se na žádném náhradníkovi. Čistý výkon k postupu nebyl vlastně ani jeden – tedy bez váhání, znělo resumé diskutující trojice.

-dlab-

Z DÍLEN

Seminář H.

Hravý, hrdý, houževnatý. Tak vypadá seminář H. Pracuje v ilegalitě od samého začátku Dětské scény 2004.

Pracuje tiše, skromně, vytrvale. Nezlobí. A přitom málokterý seminář se může prokázat tak **hmatatelnými** výsledky jako právě seminář H. Pracuje kdekoli a kdykoli. V parcích, cukrárnách, jídelnách, při diskusích, divadelních nebo recitačních přestávkách.

Závidět nemusíte. Můžete se přidat. Stačí mít háček, bavlnky a pilné ruce.

za **h**rdý **h**ouževnatý **háčkovací** seminář

Jana Mandlová, Jiřina Homolová a Terka Chybová (a drze si přivlastňujeme i Zuzku Jirsovou, neboť materiál i výsledky má)

Co vy?

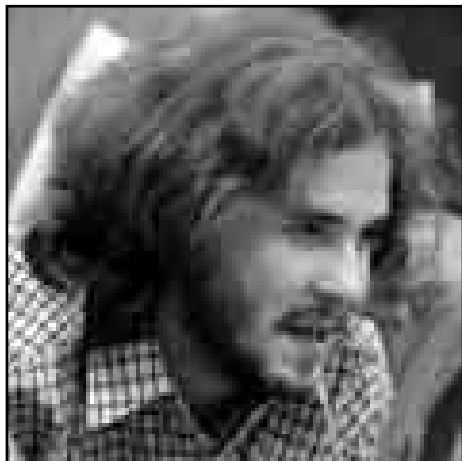
-externí spolupracovnice JM-

Z DISKUSÍ

Seznamte se s...
lektory dětského diskusního klubu

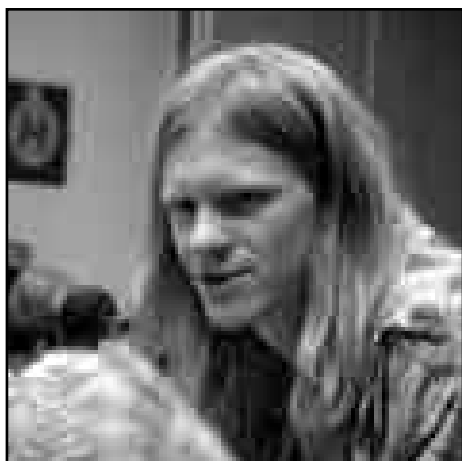
Milošem Maxou

Bývalý starý underground v současnosti nosící růžovou kartičku hledá účastníky do nočních diskusních klubů !!!

Tomášem Machkem

Ideální muž hledá ideální ženu do ideálního klubu vztahu.

Veronikou Rodriguezovou

Z okna se dívám na šedou fasádu domu naproti, zavřu-li oči vidím pivoňky, řeřichu, klematis, lilie a modrý hořec. Voni i růže z Jericha. Obraz se rozpíjí. Značka: Kapesníky Roberta | Musila dávno už zteřely.

Miloš a Tomáš o dětském diskusním klubu

Cílem námi vedeného dětského diskusního klubu je účastníkům nabídnout naše přesvědčení, že **divadlo je pro diváka a diskuse je pro tvůrce představení**. Pokud hrají divadlo, hrají ho vždy pro diváka, chci mu něco sdělit, musím tedy myslet na čitelnost mého sdělení. Dětský diskusní klub by měl být jakousi protívahou k představením. Právě diskuse mi poskytuje možnost dozvědět se, zda mé snažení zafungovalo, tak jak jsem předpokládala. Rozhovor diváka s divákem je jedinečnou příležitostí nahlédnout do jejich myšlenkových pochodů dějících se při sledování mého díla. Proto je jedním z pravidel naší diskuse: Soubor o svém představení mluví až nakonec.

Naše dílna má dvě části. První blok slouží k přípravě na diskusi (naladění, odbourání bariér mezi soubory, diskuse v podskupinách), druhý je pak samotnou diskusí. Během dvou dnů jsme se setkali s lidmi, kteří jsou velice dobře schopni pojmenovat téma, prostředky, inspirativní podněty ale i nedostatky inscenace. Větší problém než samotná analýza cizího představení je někdy přijímání diváckých pohledů a názorů na mou vlastní práci. Což nás mrzí. Pokud tvůrce dokáže otevřeně naslouchat druhým může se mooooóóó poučit pro další nejen divadelní život.

Na slovíčko s Veronikou

Co je dobré na tom, být jednou nohou v lektorském sboru a druhou nohou v diskusním klubu dětí?

Když tlumočím členům souborů témata, které řešil lektorský sbor dospělých, uvědomuji si posun, jaký se v propojení světa dětí a světa dospělých během posledních let na Dětské scéně udal. Důkazem toho též je, že se lektori zajímají, co se řešilo v dětské diskusí. Často je strhující vidět, jak jsou mladí diváci pozorní a vnímaví a málokdy se stane, že by nepojmenovali hlavní problémy inscenace. Není výjimečné, když dětská diskuse kopíruje témata diskuse dospělých. Určitě k tomu přispívá i dobrá struktura diskuse, vedená Tomášem a Milošem. Být svědkem dětských diskusí je osvěžující a jediné negativum vidím v tom, že tuto funkci dětí na začátku diskuse často označují jako funkci špeha, ale doufám, že se tento pohled během debaty změní. Také je pro mě zajímavé srovnávat vyjadřovací a komunikační schopnosti dětí ze souborů s dětmi školních tříd, se kterými se setkávám při své práci. Je jasně vidět, jak práce v souboru rozvíjí osobnost člověka.

Liší se úhly pohledu lektorů a dětí?

Děti vedou diskusi v konkrétní rovině, ale většinou to jsou otázky, které v obecnější rovině řeší lektorský sbor. Ještě bych zdůraznila věcnost dětských diskusí a vysokou kulturu, s jakou dětská diváci formulují problematičtější momenty situací.

Byli jsme u toho

Dětský diskusní klub poprvé – sobota

Tomáš a Miloš se představují a žádají děti ze souborů, aby se usadily do velkého kruhu v tělocvičně Na Nivách. Žádají děti, aby jim pomohly definovat pojem DISKUSE. Chvilku to trvá, ale nakonec se dopracují k uspokojivé odpovědi. Pak stanovují pravidla pro správné vedení diskuse – neskákat do řeči, vyslechnout druhou stranu, jasně formulovat, jak se správně hlásit o pořadí, kdo diskusí řídí... Potom se ptají, co děti od diskusního klubu očekávají. Chtějí vědět, jak jejich představení působí na diváky. To znamená, že všichni přišli na správné místo a ve správný čas.

Než se začne mluvit o představeních, dostane svých několik minut i jednoduchá seznamovací hra. Pak následuje hříčka, na jejímž základě se děti rozdělí do 4 skupin. Všechny skupiny dostanou velký arch papíru a tužky. Jejich úkolem je v určeném čase odpovědět na 4 otázky, které budou startovat diskusi.

Otázka č.1: Popište (stručně) příběh představení. Pojmenujte téma.

Otázka č.2: Napište, co bylo cílem tvůrců představení. Co chtěli v divákovi vyvolat?

Otázka č.3: Jaké prostředky byly v představení použity a jak fungovaly?

Otázka č.4: Pojmenujte klady a problémy představení.

Jakmile na budíku uplynul předem dohodnutý čas, byla vyzvána skupina, které psala o prvním představení (Šáh padišáh...). Postupovalo se podle otázek. Nejdříve skupina přečetla svoje poznámky, ostatní se hlásili dle pravidel do diskuse – a někdy i dost vášnivě. Když byla všechna nabídnutá témata vyčerpána, Veronika stručně seznámila auditorium s tím, o čem se mluvilo na sezení lektorského sboru. Pak dostal slovo soubor.

Vlastně jednoduché. Ale účelné. Debata se netočila v kruhu, protože Tomáš a Miloš ihned připomněli pravidla: o tom se už mluvilo, zpět se nevracíme! A to vše s úsměvem, ale nekompromisně. Díky tomu byla debata opravdu věcná a také přehledná. Sledovala jsem to všechno s úžasem a říkala jsem si, že něco takového bych mohla zkoušet prosadit na pracovních poradách – jejich délku by podobný jednoduchý systém zkrátil na polovinu. A kdyby se za skoky do řeči vylučovalo... To by bylo!

Dětský diskusní klub podruhé – neděle

Diskusní klub má stejnou strukturu výstavbu, v detailech se liší. Jinak se stávají skupiny, hraje se jiná seznamovací hra. Též děti jsou jiné (až na jednu skupinku, která byla i včera). To znamená, že je jiné vše. Dnes nejdou formulace tak snadno jak včera. A také není debata tak věcná. Ukazuje, že ještě větším problémem než formulovat svůj názor je přijmout kritiku konstruktivně. Tomáš s Milošem a Veronikou tomu hodně pomáhají tím, že dokáží v pravý čas debatu zlehčit. Prohodí vtipnou poznámku, nenápadně převedou ožehavé téma do klidnějších vod diskusního toku. Bděle dohlíží na dodržování pravidel a vyplácí se jim to. I když zpočátku jde všechno hůře, podaří se nakonec zformulovat klady a problémy představení. Myslím, že nejde o to rozhodnout, zda povedenější byl kostým a nebo písničky ve hře. Jde o to naučit se mluvit a naučit se poslouchat a naučit se vyrovnat se s tím, jak vnímá moji práci někdo jiný. To považuji za dobrý vklad do života. Koneckonců i staří Řekové říkali, že mluvit se člověk naučí pouze mluvením.

-ivd-

OSOBNOST DNE

V této rubrice vás seznamujeme s některými z vás, vedoucích souborů, které letos vystupují na Dětské scéně. Náš výběr vychází ze snahy zmapovat co nejširší pole možností jak pracovat s dětskými divadelními a recitačními kolektivy, oslovit jak začínající, tak i zkušené vedoucí, najít styčné plochy vaší práce i jednotlivé odlišnosti.

Irena Konývková – vedoucí divadelního souboru HOP-HOP, ZUŠ Ostrov

Ireno, patříš mezi nejzkušenější a taky nejstálejší účastníky Dětské scény. Mohla bys popsat svou cestu k divadlu? Kdo jsi a co děláš?

V 7. třídě jsem nastoupila do literárně-dramatického oboru k manželům Pavelkovým. (Mimochodem důvod k přihlášení bylo to, že jsme s naší češtinářkou na základní škole nacvičili na školní akademii úryvek z Popelky - já díky svým polodlouhým vlasům hrála prince - a hodně jsme se při náviku nasmáli. Spolužačka, která také hrála, chodila do dramatu a říkala, že takové je to u nich každý týden. Šla jsem se tedy do dramatu smát, a už jsem odtud nikdy neodešla). Když mi bylo 19, tak se Pavelkovi odstěhovali do Prahy, já si nechala přendat přihlášku na vysoké škole na dálkové studium a začala jsem učit. Pomáhala jsem totiž Soně Pavelkové už před jejím odchodem, navíc mě neustále posílala na semináře, nebo brala s sebou. No, a mě se to všechno začalo líbit.

Co ti v současnosti dělá největší radost? A co starost?

Na radost mám svoje dramatičké děti, mrňavé (už jsem je hodně dlouho neučila, tak jsem z nich nadšená, asi mám konečně ten správný nadhled), ale i velké (postoupily letos všude možně a dočkaly jsme se i chvály, nejen kritiky). A TAKÉ MÁME SVOJE VLASTNÍ MINIDIVADLKO! S OPONOU, ČERNÝM HORIZONTEM, PORTÁLY, VYVÝŠENÝM SEZENÍM PRO DIVÁKY A SE ZVUKOVOU APARATUROU! Na starosti se raději neptej, jsem od 1. června ředitelkou, tak teď řeším zvýšené normativy v základních uměleckých školách (mám pocit, že nás chtějí zrušit), tím pádem „přebytečné“ učitelé, nedostatek peněz na mzdy (naše škola až do prosince bude bez osobního ohodnocení) a samé takové podivnosti českého školství.

Pracuješ s jednotlivými skupinami svého souboru dlouhodobě. Jak zvládáte ten neustálý proces změny vztahu, který přináší to, že děti rostou a stárnou? Potýkáš se třeba s pubertou a nebo s momenty, kdy to děti prostě nebaví? Nemáš na tyto situace nějaký recept?

Já musím říci, že mě ty změny baví. Vždyť je to úžasný, že ke mně přijde šestiletý mrňous a odchází 19letý dospělý člověk! Navíc Hopáci jsou jedna velká rodina, takže se navzájem všichni znají, smějeme se tedy společně větám: „Proč ti malí tak křičí!“, „Kdo z mrňousů zase vstával v 5 hod.!?“, „Proč se pubertáci tak řehtají?“, „Ty velký pořád jenom spí“. Jak děcka rostou, tak postupně pronášejí stejné poznámky na adresu těch druhých a oni si pak vzpomínají, jak už to kdysi slyšely. Učím už asi dlouho, zažila jsem těch přeměn víc...ať si kdo chce, co chce říká, všechny děti jsou stejné - plně radosti i smutku, dovádění i lenosti, vzteku i pohody, chuti i nechuti.....zkrátka všeho možného. Někdy jde zkoušení snadno, někdy je to těžké, opravdu těžké. Recept neexistuje. Ale vím, že pomáhá nadhled. Děsi mě uječené učitelky, netolerantní, neomylné - které mají vždycky pravdu. Snažím se taková nebýt. Beru dramatičák jako setkání lidí, kteří si mohou vzájemně hodně předat. Svým nejstarším při odchodu vždycky děkuji za to, že mi dovolili tak dlouho být vedle nich a s nimi, každý člověk, každá skupina mě obohatí a já doufám, že je to i obráceně.

Letos vystupuješ na Dětské scéně – stejně jako loni – s poměrně kratičkou věcí. Přitom vím, že se odvážně pouštíš i do tzv. velkých kusů, jako byl např. loni Alchymista. Co ti která z těchto dvou možností přináší? A které se věnuješ raději?

Musím říci, že si těch „velkých kusů“ víc vážím, a to právě pro to, co přináší. Děcka na nich mnohem více „povyrostou“ jak při vlastní práci, tak i při hraní, takové představení se totiž může hrát i delší dobu. Proces tvorby je složitější, náročnější - pro mne i děti - nutí nás hodně přemýšlet, tvoření nejde tak snadno, a přitom či právě proto nám odpoví na více životních otázek. Zkrátka a dobře dávám mnohem více práce, tak když takový „kus“ vidím od druhých, odpustím i spoustu dramaturgických či jiných problémů. Oceňuji už jen tu chuť zkusit s dětmi něco náročnější, složitější, nevyzkoušené. A jsem pak tolerantnější k výsledkům. Udělat drobníčku, si myslím, není takový problém. V rozsahu 10 minut nemohu nadělat tolik chyb jako v 50minutách. Tím nechci říci, že drobníčky nejsou užitečné, např. s takovými mrňousy jako teď mám já (1.-3.třída) nelze ani nic jiného dělat. S velkými se do nich pro „odpočinek a zablbnutí“ taky pouštím, ale vnitřně nás ty velké kusy obohacují mnohem víc.

Doslechla jsem se, že ty sama hraješ divadlo pro děti? Co ti to přináší?

Hrála jsem! A byla to radost, zkušenost a svobodný život potulného herce (i když jen jednou týdně, měla jsem zkrácený úvazek ve škole). Pak jeden z kolegů odešel podnikat (hráli jsme jen ve třech) a bylo po hraní. Občas ale hraji s dětmi.

Jak hledáš nápady na nové inscenace? Máš nějaký dlouhodobý dramaturgický plán svého souboru?

To bych chtěla mít dlouhodobý dramaturgický plán! Nemám ale žádný a po každé premiéře si říkám, že určitě už na nic nepřijdu a nic nevymyslím. Ale pak vždycky nám to nějak s děckama vyleze samo (i když s velkými to „samo“ trvá třeba i dva měsíce)

Daří se ti vychovávat si nové vedoucí z řad svých členů? Co pro to děláš?

Musím říci, že se mi to daří. Dělán to jednoduše tak, že občas někdo z nich hraje s menšími, tím se stává asistentem a pomáhá mi. Nebo společně někde hraji (každý své představení) a z velkých jsou automaticky také asistenti. Pak občas vyjedou se mnou jako dozor, pak nemá kdo učit za mateřskou dovolenou, tu jdou suplovat za mne či kolegní, tu potřebuji mladší rozmluvit, rozhybat před představením - než udělám techniku....a takto nenápadně se chytají drápkem, chytají i...a už jsou v tom po uši.

-pet-

OSOBNOST DNE

Zdeňka Marečková - vedoucí souboru Vrány, ZŠ Benešova Třebíč

Jaká byla vaše cesta k divadlu?

Od malička jsem měla vztah k dětem, poezii a divadlu (úspěchy v recitačních soutěžích). V

Třebíči – Borovině existovalo dlouhá léta ochotnické divadlo pod vedením paní Ley Sedlářové (začínal zde např. Miloš Mejzlík). Po shlédnutí představení Radúz a Mahulena jsem se odhodlala k návštěvě paní režisérky, která mi k mé spokojenosti sdělila, že s nimi mohu hrát. Bylo mi 17 let a po 7 sezon byl můj život zpestřován klasickým divadlem s výpravnými kulisami (měli jsme i maskérky a vlásenkárky). Potom paní režisérka onemocněla.

Mně nabídl roli Sněhurky MUDr. M. Blaha v maňáskovém souboru Zdravičko. Vyjžděli jsme hrát po celém okrese i mimo, do Maďarska a na různé přehlídky, dokonce v roce 1982 i na Loutkářskou Chrudim (O Palečkovi-hráli Z. Marečková, J. Dejl).

V Třebíči vznikla po příchodu Jardy Dejla Mladá scéna. Od roku 1980 jsem hrála i tam. V současné době hraji se skupinou 3+1 hlavně pro děti MŠ.

Proč se věnujete divadlu s dětmi?

Myslím si, že je velice důležité v dětech pěstovat estetické citění. Po vystudování pedagogické školy jsem dramatičkovou výchovu používala při různých hrách ve školní družině. Dálkově jsem vystudovala PF UJEP a stanula před záky jako kantor. Pokud chcete děti získat a zaujmout, je dobré umět zahrát na jejich citlivé struny, a když se to daří, máte vyhráno. Soustavněji se věnuji dramatičce a divadlu s dětmi po příchodu z mateřské dovolené. Texty některých vystoupení jsem si i sama psala. Za svůj největší úspěch považuji vystoupení první třídy s vlastním pásmem Kalužiny (1993 - Národní přehlídka v Ústí nad Orlicí). Myslím si však, že úspěchem je i získání dětí pro hru, která je baví a současně sděluje něco ostatním. Moji oba synové prošli mými dramatičkovými kroužky a nikdy toho nelitovali, spíše naopak. Nyní vedu na škole dva soubory – Vrány, žáci 4. třídy a soubor prvňáků - žáci 1. tříd., který navštěvuje i jeden chlapec z MŠ, který si s ostatními v ničem nezadá a může se jim ve všem rovnat.

Proč se váš soubor jmenuje Vrány?

Ani název souboru není jednoduché vymyslet, ale pobuďte s nimi chvíli a dojdete ke stejnému úsudku jako já. K názvu souboru mě do-

vedly moje svěřenkyně. V situacích, kdy se snaží při různých hrách a etudách jedna druhou překřičet, zní jejich hlasy opravdu jako krákorání. Loni jsme hráli Jak vrána chtěla zpívat v opeře a jim to krákorání natolik šlo, že mi tento název připadal nejtrefnější. Kluci prostě neměli šanci.

Jaké důvody vás vedly k výběru letošního představení?

V letošním školním roce vzniklo na naší škole Divadlo pod Schody a my mohli konečně předvést své umění ve vlastním prostředí pro děti z MŠ. Abychom nehráli pouze loňské Vrány, vznikla nejdříve Nevydařená návštěva a záhy po ní jsme vybrali Konec modrého ptáčka, který dává větší možnosti využití divadelního prostoru.

Na letošní Dětskou scénu byly vybrány 4 představení ze tří základních škol v Třebíči. Je to náhoda?

Nevím, zda je to náhoda, ale pokud jsem měla možnost zhlédnout jiná představení, zdá se mi úroveň trebičských ot stupněk vyšší. Nemyšlím si, že by to byla vždy chyba vedoucích, vždyť samotné provedení představení je už vlastně na účinkujících. Někdy se prostě zadaří. Kompetentnější je oproti mému vyjádření k tomuto bodu vyjádření poroty.

Jaká konkrétní pozitiva přináší právě vašim žákům fakt, že se pohybují v oblasti dětského divadla?

Žáci se učí samostatně vystupovat, nedělá jim problém kontakt s cizími lidmi, umí správně používat jazykové prostředky. Nečekají na finanční ocenění. Mnohem víc pro ně znamená dobře odvedená práce a zasloužený potlesk plného sálu. Myslím si, že dnes při honbě za ziskem je to to nejceněnější. Dělat prostě něco pro radost a proto, že nás to baví.

Využíváte postupů DV i v hodinách ČJ nebo jiných předmětů?

K vyvozování jednotlivých hlásek používám knížku O. Sekory Slabikář Ferdý Mravence, kde se dá na jednotlivých říkadlech výborně cvičit správná výslovnost, síla hlasu, rytmizace. Pomocí dramatických her vysvětlují i psaní písmenek p, b, d. Možnosti ke hře nabízejí i znaménka za větou. Rovněž v matematice se nabízí možnost dramatických her. Veliké možnosti využití skýtá i hudební výchova (pantomimické etudy na písničky) a prvouka (seznanění s nejrůznějšími otázkami historie). Dramatická výchova mi pomohla rozebrat a zvládnout mnohé situace ve třídě, poukázat na agresivitu a posléze ji i odstranit. Používám ji i při vyvozování základních pravidel chování během třídnických hodin. Protože učím na nižším stupni ZŠ, přesvědčila jsem se, že nejzajímavější jsou výstupy žáků na konci 5. ročníku, kdy si sami vyberou téma (mnohdy z obyčejného života) a jsou schopni ho věrohodně sehrát. Potom můžete mít pocit, že jste jim dal opravdu dobré základy pro rozlišení dobra a zla v dnešní společnosti. Vloni se mi to podařilo a před pěti lety také.

Jaké obtíže a překážky spatřujete při využívání DV v běžné školní praxi?

Ne vždy se daří pracovat tak, jak by člověk chtěl. Moje letošní první třída je plná rozporuplných individualit a dá mi hodně práce je naladit na stejnou strunu. Některé děti jsou nepřízpusobivé, velice nepozorné, roztěkané a místo aby se o něco snažily, vybudovanou situaci rozbijí svým nevhodným chováním. Teď mám na mysli klasickou třídu, nikoli dramatický kružek, i když i tady dá více práce děti soustředit.

Co pro Vás osobně znamená, že se zúčastníte letošní Dětské scény. S jakými očekáváními do Trutnova přijíždíte?

Poprvé co učím na škole, kde mi dělá ředitele můj divadelní kolega, Jaroslav Dejl, nepojedu se svojí třídou na školní výlet. Určitě ale Trutnov nezklame a bude na co se dívat, zajisté zhlédneme mnoho inspirujících představení, která nejenom mě, ale i děti budou motivovat tím správným směrem k další práci. Děti se poprvé setkají v divadelních dílnách, které pro ně budou zajisté přínosem. V neposlední řadě jde o setkání s podobně smýšlejícími lidmi, kteří to, co dělají, chtějí předat někomu dalšímu a já doufám, že se nám to všem podaří tak, jak bychom si představovali. Určitě to bude vytržení z všedních dní a já, sama za sebe, očekávám vše příjemné, které nám jistě nepokazí ani nevládné počasí.

-dlab-

DNES SE PŘEDSTAVUJÍ:

Všechny soubory dostaly od naší redakce za úkol doplnit začátky tří vět a jejich prostřednictvím se nám představit. V této rubrice tedy budete pravidelně nacházet kratičké medailonky souborů tak, jak je samy napsaly.

ZŠ Hostivice

Náš soubor... Naše paní učitelka Jana Konývková vybrala představení Královny Koloběžky. Napsala nám texty a naučila nás spoustu věcí. Například: nestydět se a kamarádit se. Dramaták máme vždycky ve středu od 13.00 do 14.30. Minulý rok jsme hráli pohádku Pohádky pro uplakanou muchomůrku. S tím jsme postoupili na krajskou přehlídku, ale na celostátní bohužel ne!

V našem představení... Představení Královny Koloběžky je z knížky Fimfárum od Jana Wericha. Vystupovali jsme v Radaru na výběrovém kole, v Karlíně na krajské přehlídce a teď budeme vystupovat tady v Trutnově. Také jsme hráli na Červeném vrchu.

Nejraději... máme, když můžeme hrát hry. Nejraději hrajem čaroděje, vraha, krvavé koleno a co si vezme babička na výlet. Taký rádi zpíváme s Janou Svobodovou. Některé písničky jsou součástí naší pohádky. Občas nás baví i zkoušení.

Max a spol., ZUŠ Klatovy

Náš soubor... je dobrá, hravá, veselá, občas hlučná a malinko zlobivá, šikovná, kamarádká parta. Je nám 7 – 9 roků a potkáváme se třetím rokem.

V našem představení... hrají Aleš, Max, Marek, Vojta, Míša, Eliška, Štěpka, Radka, Markétka a Kačka. Hrajeme o eskymáckých dětech a o nevďěčném medvědovi.

Nejraději... bychom, aby tady s námi byla i naše Hanka (to je taky naše paní učitelka).

HOP-HOP

NÁŠ SOUBOR... se jmenuje HOP-HOP, hraje dlouho, ale mi hrajeme chvíli. My skřítky jsme malí, zlobiví, hodní, šikovní, tvořiví, divocí, nenápadní, nápadní, legrační, nešikovní, ospalí, unavení, hraví, zdraví, vlasatí, hezčí, nosní, mlsní, poťouchlí, různí, mladí, chytří, nechápaví, dobrosrdeční a hlavně skřítkatí.

V NAŠEM PŘEDSTAVENÍ... se nenujíme. Hrajeme si na skřítky a také dovádíme, řádíme, skotačíme. A baví nás to.

NEJRADĚJI... si hrajeme na mrazíka, mouchy a pavouka, nejraději se proměňujeme, rádi kreslíme, hrajeme na raka, líbí se nám etudy, hrajeme na honičky, nejraději máme hry, divadlo a paní učitelku.

Uzel, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou

Náš soubor... se jmenuje Uzel (jako uzlíček štěstí a pro některé proti zapomínání). Přesto, že jsme přijeli jenom čtyři, náš soubor je podstatně větší. Hrajeme hlavně loutkové divadlo, ale i činohru. Loutky si většinou vyrábíme sami – a to nás baví.

V našem představení... řešíme problém, jak vdát princeznu. Pohádkový příběh Aleny Vostré jsme si upravili podle svého. Vybrali jsme si k tomuto představení manekýny a maňásky. Nakonec problém s vdáváním zdárně vyřešíme.

Nejraději... máme hrani pohádek malým dětem. Rádi také vymýšlíme nové nápady a všichni se těšíme na loutkářskou Chrudim, které se poprvé zúčastní celý náš soubor.

Vrány, ZŠ Benešova, Třebíč

Náš soubor... pracuje při Základní škole na Benešově ulici v Třebíči. Jmenujeme se Vrány. V našem souboru je nás dvanáct, ale vystupuje pouze osm, protože některé děti se přihlásily až bylo vystoupení nacvičené. Ne všichni chodíme do dramátku od první třídy. Až na jednoho chlapce navštěvujeme všichni jazykovou třídu 4.D. Zkoušíme většinou v Divadélku pod schody v naší škole, které bylo vybudováno v letošním školním roce. Je to tam krásné. Náš soubor vede paní učitelka Zdena Marečková, je na nás někdy přísná, ale díky tomu jsme to dobře nacvičili. Vystupujeme nejvíce v našem divadélku.

V našem představení, které uvidíte, vystupují pouze dívky. Jsou celé v černém, jen kočka a ptáček se odlišují. Kluci v něm hrají, jen když někoho zastupují. Naše představení má název Konec modrého ptáčka, protože kočka modrého ptáčka opravdu nakonec uloví a sní. Pimpilim pampam – to modrý ptáček zpíval.

Nejraději... nacvičujeme nová vystoupení. Nikdo se tu nenují. Paní učitelka je spravedlivá a má pro nás pochopení. Nejvíce nás baví vymýšlet, jak představení tvořit a zdokonalovat. Naposledy jsme dělali povídání o dnech. Zajímavé je i Planetárium, kde vystupujeme s baterkami ve tmě.

(D)D(d) ZUŠ Děčín - Dospívání

NÁŠ SOUBOR je velmi obsáhlý. Máme celé dva členy. Jsme divadelní sourozenci ze ZUŠ Děčín a jsme zlomek divadelního souboru Dddd – tedy (D)D(d).

V NAŠEM PŘEDSTAVENÍ uvidíte nevidané, uslyšíte neslychané, ucítíte necititelné... Zkrátka zažijete neskutečné.

NEJRADĚJI bychom si v Trutnově užili atmosféru Dětské scény a setkání s dalšími soubory, zkrátka, aby to tady bylo „cool“.

POHLED

nezávislé recenzentky
Evy Machkové

Druhý blok představení, tentokrát výhradě divadelních, přinesl bohatou škálu pozitivních prvků, ale také neméně bohatou škálu otázek. Nutno říct, že i když všechna tři představení měla velmi podstatné problémy, nešlo v žádném případě o propadáky problematické jako celek.

Blok zahajovala jedna z „velice amerických pohádek“ Pavla Šruta **Prcek Tom a Dlouhán Tom**, kterou zahrlo **Divadélko Růžek z Českých Budějovic**. Pohádka je složena z motivů, které velmi dobře známe z řady českých i ostatních evropských pohádek, a není divu, vždyť americké bělošské pohádky jsou importovány z Evropy. Základem je konflikt bohatého a chudého souseda, na to se nabalují motivy vzájemného soupeření a chytračení, závisti a reakce na ni, prvky lidové podoby černého humoru, jak je známe například od Erbeny (O Kubovi – historika s utopením a stádem krav), od Wericha (Lakomá Barka – motiv mrtvých babiček) i z jiných pohádek, na jejichž autory a titul si teď právě nevzpomenu (selka, která schovává jídlo, mluvící koňská kůže). Hlavní problém inscenace vedoucí **Aleny Vitáčekové** vidím v tom, že na rozdíl od zmíněných pohádek není tady jasné základní téma. V pohádkách totiž ten bohatý podnikne útok na chudého (zabije mu koně, babičku, chystá se ho utopit), a ten ho nejen přechytračí, ale ještě z jeho pokusu způsobit škodu sám profituje. To se z inscenace vytratilo, věci se přihodily, a jakoby z nich nic neplynulo, jakoby nebyly jedním postav vyloženy. Druhým zásadním problémem byla nevyrovnanost výkonů jednotlivých členů souboru, a to nejen v rovině „lepší – horší“, ale bohužel také v kontrastu „pravdivý a přirozený versus vnějškový až šaržírovaný“. Ta horší, nežádoucí poloha se týkala hlavně Prckovy ženy, jejíž představitelka se v roli zřetelně dobře necítila a řešila ji zvnějšku, ale také některých částí výkonu Dlouhána a sem tam i některých dalších hráčů.

I druhá inscenace vycházela ze Šrutovy pohádky, tentokrát irské z Kočičího krále. Jmenovala se **Obrův panoš**, hráli členové souboru **Lidičkově ostravského Dividla** v dramatinizaci, režii a s výpravou **Malvíny Schmidtové**. Viděla jsem inscenaci stejně jako ty ostatní dvakrát, a začínala jsem se v ní orientovat až napodruhé, když jsem si přečetla Šrutův text a když jsme společně s lektory dali dohromady hlavní dějová fakta. Ale musím přiznat, že ani napodruhé jsem všechny významy metafor či pokusů o ně nerozluštila. Proč má kovář jednu ponožku bílou, druhou černou, když ostatní jsou bosí? Co znamenají bílé a černé rukavice a proč vůbec tento barevný kontrast? Má to být dobro a zlo? A jak to funguje v které situaci? Proč kovář kove na zemi, což budí dojem, že opravuje podlahu? A tak dále. Dokumentovala bych to na úvodní scéně – aktéři po scéně pobíhají, míjejí se a s ustaraným výrazem říkají „ještě ne“, v první chvíli usuzují, že asi někdo umírá. Pak se dovtipím, že jde o porod, ale proč tedy pobíhá i královna? Teprve v Šrutově textu se dočtu, že dlouho neměli děti a pochopím, že „ještě ne“ se týká otěhotnění. Navíc

- je vůbec nutné pro vyznění celé pohádky zabývat se právě touto otázkou? Jsou tam nepochybně četné zajímavé nápady, ale jejich provedení je hodně přibližné, a proto špatně čitelné. Možná to komplikovala zřejmě nesoustředěnost dětí na jevišti, jejich malá zúčastněnost na dění.

Šruta mám velmi ráda, ale pokud jde o dramatinizaci, myslím, že u mnoha jeho pohádek je potíž v tom, co je na nich tak cenné a čtenářsky atraktivní – styl jejich humoru a přesná vybudovanost textů. Převádí-li se próza na jeviště, zpravidla bývá nutné vytvořit a na jeviště uvést a dovést i ty situace, které autor může přeskočit a ponechat je na domýšlení čtenáři, je nutné herce nějak kostýmovat, rozhodnout se pro určité rekvizity, nábytek atp., zkrátka je třeba vše na jevišti zhmotnit. A to bývá problém zejména proto, že se ztrácí lehkost předlohy, často i její vtipnost, že kontrastuje skvělý Šrutův jazyk a texty dopsané. Bývá to řešitelné na principu, který zvolil soubor z Ostravy, tedy cesta přes jevištní metaforu, zachovat odstup, nepopisovat – ale ta je dost obtížná, mají-li být jevištní prostředky čitelné, úměrné a také dobře zvládnuté režijně i herceky.

Třetí představení tohoto bloku vyvolalo nejsložitější diskuse, neboť na jedné straně nabídl velké hodnoty, na druhé straně mělo i četné problémy. **Narnii** zdramatinizovala podle prvního dílu Letopisů Narnie C.S.Lewise a inscenovala **Petra Rychecká** a zahrál ji soubor **Brnkadla - Kubíci z Brna**. Přínos zařazení Narnie do programu Dětské scény spočívá v tom, že jde o významné dílo světové dětské literatury, a ať už inscenaci který z diváků přijal či nepřijal, je nesporné, že pro dorůstající děti ve věkovém rozmezí 11 – 15 let má svůj značný význam setkání a důkladné i dlouhodobé zabývání se touto látkou. Potíž je v tom, že ač je knížka poměrně tenká, je to dílo mnohovrstevnaté, a i když lze vypustit některé epizody, je na škodu věci, jestliže se nedá dost prostoru – jak se zde stalo – vztahům a charakterům čtyř sourozenců, když není dost času a možná ani sil na dobudování všech situací při setkávání se s neobvyklými tvory a zejména náročnými situacemi v Narnii. A tak například slyšíme, že malý Edmund se zachoval špatně, ale nerozvine se to v jeho chování k sourozencům. Vyrozumíme, že v Narnii je zima, ale v chování dětí se to nijak neprojeví, velká a klíčová scéna sebeobětování a zmrtnýchvstání Aslana nemá dost prostoru, aby byla naplněna ... a tak dále. Krátce řečeno: To, co nabízí Lewis, zůstalo z velké části nenaplněno a je otázka, zda to je vůbec naplnitelné prostředky dětského (a možná jakéhokoliv) divadla. Jsou prostě knihy, které je lépe číst. A zatímco včera padla zmínka o tom, že inscenátorky by si mohly začít klást složitější úkoly, u Petry Rychecké – zvláště s ohledem na to, že to zdaleka není první „velká“ látka, o níž se pokusila – bych spíše kladla otázku, zda by neměla v nárocích na sebe, na děti i na technické a výtvarné vybavení inscenací nároky trochu změkčit. Situaci tu komplikovala i nevydařená scénografie, malá čitelnost kostýmů a konec konců i to, že vedoucí musela zaskočit za nepřítomnou členku souboru a ztížila situaci svým partnerům hlavně ve konfliktních scénách, kdy dětský protihráč sotva jí mohl být partnerem. Inscenace, jejíž aktéři během práce poněkud vyrostli a vnitřně už s Narnií jakoby skoncovali, neboť na tak náročnou inscenaci je nutné pracovat dost dlouhou dobu (zde to bylo asi jedenapůl roku), zde měla svou demiéru, další vývoj tedy mít nebude. Ale Petra Rychecká i skupina jejich dětí nespíš nekončí, a hlavně nemizí ze světa problém látek cenných, ale mimořádně obtížných.

TVÁŘE DNE

13.6.2004

NA POČÁTKU BYLO...

Druhá pohádka o nevděčném medvědovi

Stál medvěd na břehu a díval se na moře. V dálce uviděl kru a na té kře tuleně.

„Škoda, že jsou ti tuleni tak daleko, to bych si pochutnal,“ povzdychl si medvěd.

A tu mu najednou zafoukal kolem uší slabý vánek a zašeptal: „Pomoz mi, medvěde, a já ti přizenu kru s tuleni ke břehu.“

„Kdopak jsi?“ ptal se medvěd.

„Vítr, ale tuze slabý.“

„A jakpak ti mám pomoci?“

„Pofádně zafoukej, abych nabral sílu.“

Medvěd se zhluboka nadých, pořádně zafoukal, vítr nabral sílu, vznesl se do výšky a za chvíli přihnal medvědovi kru s tuleni. Medvěd na ni skočil, dva tuleně zadával a pěkně si na nich pochutnal. A pak si lehl na kru a usnul.

Za chvíli zase zafoukal slabý vánek medvědovi kolem uší „Pomoz mi, medvěde, už zase nemám sílu.“ Ale medvěd byl líný zafoukat a řekl:

„Dej mi pokoj! Když spím, tak nemohu foukat.“

Vítr se zarmoutil a smutně odvanul na moře.

Šli zrovna okolo lovci a vidí u břehu kru a na kře medvěda, jak spí. „To bude kořist!“ zaradovali se.

Medvěd už je také spatřil a viděl, že je zle. Utíci ale neměl kam. Honem tedy zavolal vítr na pomoc:

„Věťfe, věťfe, honem zafoukej a odežeň kru od břehu. Jinak mě lovci zabijí.“

Ale vítr mu zašeptal:

„Nepomohu ti, medvěde, jsem na to slabý. Když jsem tě prosil, abys zafoukal a já nabral sílu, tak jsi nechtěl. A teď zase já nemohu.“

A to už lovci seskočili z břehu na kru a nevděčného medvěda zabili.

Strom pohádek z celého světa, vypravují Vladislav Stanovský a Jan Vladislav, SNDK, Praha 1958

Alena Vostrá

Jak se princezna vdala

Byla jedna princezna, a jak už to s princeznami chodí, byla krásná a bohatá, nic neuměla a hledala ženicha. Jednou po snídani zazvonily na královském nádvoří ocelové podkovy a z koně spadl tlustý princ Dlabomil.

„Vezmi si mě za ženu!“ zavolala na něj z balkónu princezna.

„Vezmu,“ přikývl Dlabomil, „ale uvaříš mi knedlíky?“

„Knedlíky? To neumím,“ odpověděla zaraženě princezna.

„Tak to já si tě nevezmu,“ zavrtěl hlavou princ Dlabomil.

Princezna chvíli plakala, ale pak si koupila knížku s názvem Uvař, upeč, nepřipal a dala se do učení. Než se rok s rokem sešel, princezna by uvařila snad i ve tmě.

Jednou po obědě zazvonily na královském nádvoří stříbrné podkovy a z koně seskočil vyšňořený princ Hadromil.

„Vezmi si mě za ženu!“ zavolala na něj z balkónu princezna.

„Vezmu,“ přikývl Hadromil, „ale ušiješ mi minisuknici?“

„Minisuknici? To neumím,“ odpověděla zaraženě princezna.

„Tak to já si tě nevezmu,“ zavrtěl hlavou princ Hadromil.

Princezna chvíli plakala, ale pak si koupila knížku Můj přítel náprstek a dala se do učení. Než se rok s rokem sešel, princezna dokázala šít snad i ve spaní.

Jednou po večeři zazvonily na královském nádvoří zlaté podkovy a z koně sjel jako po klandru veselý princ Švandomil.

„Vezmi si mě za ženu!“ zavolala na něj z balkónu princezna. „Umím vařit i šít!“

„To mě nezajímá,“ řekl Švandomil, „na to já mám lidi. Ale umíš povídat legrační pohádky?“

„Legrační pohádky? To neumím,“ odpověděla zaraženě princezna.

„Tak to já si tě nevezmu,“ zavrtěl hlavou princ Švandomil a vyhoupl nohu do sedla.

„Počkej!“ křikla princezna a v ten moment z balkónu zmizela. Proletěla komnatou, dolů vzala schody po dvou a už pádila na nádvoří k princ Švandomilovi, před nímž udýchaně stanula.

„Jak můžu umět povídat legrační pohádky, když nemám děti?“ zeptala se.

„To je pravda!“ zasmál se princ Švandomil. „Tak to já si tě vezmu.“

A tak se princezna vdala. Vařit uměla, šít uměla, a když se jim narodilo první princátko, naučila se i povídat legrační pohádky. A pak šťastně žili dlouhá léta, a jestli se neusmáli, smějí se dodnes.

*Pohádky pro všední den
Uspořádali Eliška Knotová, Magdaléna Propeřová a Jiří Černý
Mladá fronta, Praha 1988*

Konec modrého ptáčka

Na stromě někdo volal:
Pimpilim pampam!
A k tomu slyšet zdola:
Ach!

To modrý ptáček zpíval:
Pimpilim pampam.
To kočka slastně zvíla:
Ááách.

Na stromě slívy zrály,
pimpilim pampam,
ptáčkovi zachutnaly,
ach!

Kočka si vlnu předla,
pimpilim pampam,
co ta by nedovedla,
ach?

Tu ptáček jako blázen,
pimpilim pampam,
slétl k té kočce na zem,
ach!

Má sladká přítelkyně,
pimpilim pampam,
nesejdeme se v kině,
ach...?

Kočička hlavu zvedla,
pimpilim pampam:
Co kdybych tě tak snědla,
ach?!

Jak řekla, udělala,
pimpilim pampam -

a pak se dlouho smála,
achichich ach...

Ptáček moh zůstat živý,
pimpilim pampam -
nebyť tak důvěřivý,
moh dodnes jít slívy,
ach!!

*Josef Hanzlík
Pimpilim pampam
Albatros 1981*

Josef Šplíchal

Dospívání

mrňous

(O tom, jak šla sestřička s kotětem na procházku a co zažila.)

Představ si:

Mrňous vylezl na strom a začal mávat tlapičkami, jako by chtěl létat.

Moc jsem se bála,
že uletí.

Ty jsi mi vysvětlil:

Mrňous je malé koťátko, a tak se ještě nemůže učit létat.

Ale co potom,
až vyroste

a tlapičky se mu přemění v křídla?

tátovo děvčátko

(O tom, co našla sestřička v tátových očích.)

Mám zázračného tátu,
možná je to čaroděj
a já jsem princezna
zakletá do radosti.

Viděla jsem už přednášet mnoho pohádek,
ale nejlíp se s nimi uklání náš táta.

Nejraději mám tu O děvčátku,
které si vypůjčil na nebi
a nebe řeklo:
Opatruj to děvčátko
a staneš se princeznou...

A táta koupil dům s hvězdami,
koupil kočárek a bráchu,
starej se o děvčátko slinami
ze zobáčků ptáků.

Tátova dovolená pomalu končila,
pohádky ztrácely křesací kamínky.
A než jsem vyrostla docela,
našla jsem v jeho očích máminy plamínky.

dešťový smích

(O tom, jak sestřička myslela, že dešť je štěstí, a že tedy v kalužině musí být kominičci.)

Na chodníku leží dešť,
smích se převrhl na krajinu.
Dech našlapující vody
promáčí zvířátka štěstím.

Bráško, řekni,
je smích v kalužině kominiček?
Je
a zamiloval se do koupání.

pomsty

(O tom, jak mi sestřička vyprávěla, že ze všeho nejkrásněji se mstí zahrada.)

Brácho, honem se podívej!
Tlaková vlna z ptačích křídel
poranila zahradu.
A ta celá zelená strachem
hned pomýšlí na odplatu.
Vidíš ty bílé střely
vyletující z pampelišek
a zaměřující se na let ptáků?

Ale ani nejrychlejší chmýrko
nevyneslo náboj lechtivosti
za štěbetající košile.
(A ty víš, že chmýří pampelišky
k smrti ulehtá.)

A tak se zahrada
ptačím náletům jenom mstí.
Tím, že rozkveté.

po probírce

(O tom, jak sestřička začala brát vážně
zimní chlad.)

S tátou jsme vláčeli soušky
z márnice lesa.

Povídal mi:
Nemusíš je litovat,
zamřely stárím
a žádná pila jim neublíží.

A když léto
prořaly světlomety vloček,
začaly v lidských kamnech
kremace borovic a smrků.

Už to chápou.

Jestliže země člověk,
nosi lidé nejčernější šaty.

Jestliže strom umírá,
obléká si krajina
chlad na rukávy.

už zvoní sněženky

(O tom, jak se mě sestřička chystá vystrašit
sněženkami, protože má bezpečně zjištěno,
že se z nich v noci stávají strašidla.)

Stará závěj na naší zahrádce
je asi paní kostelníková.
Včera rozhoupala zvony sněženek
a vyhlásila krajíně jaro.

Určitě to už nepamatuješ,
ale jednou jsi mi vyprávěl:
Když poslední sníh zvoní klekání,
stávají se ze sněženek
strašidla...

A já jsem potom celý rok čekala
na chvíli před jarem,
kdy nepozorovaně utrhnu sněženko
a vystraším tě bílým strašidlem.

Brácho, dnešní noc se budeš bát.
Začaly zvonit sněženky.

ze sbírky *Šílený motýl*
(Severočeské nakladatelství 1977, edice *První verše*)

Ivan Martin Jirous

Magor Dětem

Tak už hajinkej, Františko,
Peřinku dáme na břicho.
Slepičky šly už spinkat taky,
utíchl vítr, spí i mraky,
broučci zalezli do jehličí.
Vzhůru jsou jenom andělíčci,
aby tě ohlíželi v noci
na nadýchaném obláčku.
Dobrou noc, ty můj miláčku.

Tatínek holčičkám vzkazuje:
zlobivej pejsek se uvazuje
když začnou zlobit kohouti
zobákem se jim zakrouť
čumáček máčejí kočky
zlobivejm kořatům do močky

ale to nejhorší
řeknu vám nakonec:
zlobivý děti strčí se pod hrnec!

**Pohádka pro Martu k svátku (a pro Františku
taky) o tom co dělají noční skřítki**

Každý večer, když holčičky usínají v
postýlkách, ožívá noc, velká máma skřítků. Skřítki
se jí narodili z černých paprsků tmy za nejtem-
nější bezměsíčné noci. Jsou hodní a hezcí, mají
průsvitná růžová ouška a zelená očička, protože
bydlí ve stínu hustých zelených rostlin, v lopusí a
maliní u Kozákovíc zahrady. Jsou hlční, jak žijou
pod listím; někdy se proto zdá, že pláčou, a možná
že opravdu pláčou. To ví jenom noc a hvězdičky,
které jim svítí na jejich noční vrnění a šmejdění,
hemžení a šustění, sřourání a rabušení. Skřítki se
starají, aby svět vypadal pěkně a aby byly hezké
věci na hezkých místech. Když k večeru na krajinu
padá klekání, odhrnují skřítki lopuchové listy, zve-
dají hlavičky a zvědavě poslouchají. „Bude dneska
noc?“ ptají se ptáků. A ptáci jim odpovídají: „To
víte, že přijde, měkká jako peří nastlané v hnízdech
a sladká jako jeřabiny. Ale proč se ptáte? Vždyť
víte, že je to tak každý den.“ A skřítki zesmutní
a nařikají: „Když my jsme tak maličci, že si nic
nepamatujeme. Všechno hned zapomeneme, máme
malinké hlavičky. Ach ou! Když o tom přemýšlí-
me, hlavičky se nám tak rozpálí, že si je musíme
chladit. Podívejte!“ - Skřítki stršáli z lopuchových
listů na rozpálená čela kapky rosy. Kapky zasyčely
jako na žhavě plotně a vypařily se. „O“ - píplí ptáci
- „tohle jsme ještě nikdy neviděli! O tom se nám
budou zdát krásné sny! Nezlobte se, ale musíme
už jít spát, nebe má barvu ojněných švestek, za
chvilku je tady noc.“ „Tak jsme se dočkali,“ vy-
dechli skřítki radostně. „Co budeme dneska dělat?“
„Budeme kartáčovat mech na střeších, aby byl
pěkně zelený a líbil se hospodáři.“ A skřítki se
vydali do chléva k prasátku, nasbírali tam vypadlé
štětiny, svázali je stébly do malých kartáčků. Vy-
lezli na střechu stodoly a čistili kopečky měchu.
„To bude ráno krása,“ libovali si. Hospodář Láďa
ráno mžoural na střechu trochu podezíravě, dlouho
stál se zakloněnou hlavou, ale neřikal nic.

Skřítki jsou maličci, mnohem menší než
nejmenší holčičky, a proto se brzy unaví. Vždycky
jeden den pracují a druhý den si hrají a odpočívají.
„Dneska se teple oblečeme,“ říkají, „půjdeme da-
leko, až dolů na městečko. Budeme se tam vozit
na rafíčkách hodin.“ A skřítki si vlezou na kostelní
věž, usadí se na rafíčkách a celou noc se pomaličku
vozí pěkně dokola. Ale ráno! Zvony se rozezněly,
jak svolávaly lidi na jitřní mši, a skřítki sotva stačily

slézt a pelášili domů. Uši jim zalehly a celý den je
brněly hlavičky, až s nimi vrtěly ze spaní.

Ale večer už byli zase čiloučci a do rů-
žova vyspínání. „Co dneska?“ ptali se nedočkavě
jeden druhého. „Budeme nosit vodu do studně, aby
nevyschla.“ A skřítkové začali běhat pod listím a
po stéblech, sbírali kapky rosy do kornoutků z jas-
mínových květů. Kapku po kapce pouštěli do stud-
ně. Žbluňk, žbluňk! žbluňkaly kapky a skřítkům
to znělo jako ta nejhezčí hudba. A máma se ráno
divila, jak je voda ze studně chladná, čistá a hebká,
ale to už skřítkové zase spali zavrtaní v krtčích
hromádkách. Spali také pod lopuchovým listím,
celí utrmácení po noční práci, urousaní, tlapičky
ušmudlané. Hlemýždi je hladili tykadly a žízaly
ožizlavaly.

A večer, když se navracel soumrak a
vlhko táhlo z humen, skřítkové se zase probouzeli.
„Bude dneska noc?“ ptali se ptáků. „Ach, vy uš-
mudlánci,“ smáli se ptáci, „to už zase nic nevíte?“
Ale když viděli, jak se skřítkům třesou bradičky a
sličky se jim koulejí po ušpiněných tvářičkách,
rychle je ujišťovali: „To víte, že přijde, nebe na
obzoru je jako rozlitý žloutek, sluníčko zapadá a za
chvilku je noc tady.“ „To jste hodní,“ děkovali jim
skřítki, opadanými růžovými plátky si otíraly sličky
a poskakovali po květech čínské zeli. „A co
budeme dělat?“ „Dneska budeme jenom lenořit,“
povídá nejstarší a nejmoudřejší skřítek, „protože
jsme moc unavení. Budeme pozorovat hvězdy.“
A skřítki vytáhnou z tajných úkrytů v koprivách
střípky skla z rozbitých lahví. Jsou to nádherné
střípky, zelené, žluté, hnědé a nejvzácnější – modré
a červené. Skřítki si lehnou na záda do trávy a po-
zorují hvězdy. Hvězdy jsou zelené, modré, y žluté
a červené. Skřítki se slastně povalují a vzdychají
nad kouzelným nebem. „Kdyby bylo takové pořádk,
to by bylo pěkně!“ Ale pak obloha začne blednout,
nebe je světlejší a světlejší, blíží se ráno. Skřítki
zahrabou sklička do tajných úkrytů a rozběhnou
se domů. Skřítki lopuchoví pod listy lopuch,
skřítki skořápkoví bydlí v rozbitých skořápkách
od vajíček, jiní zalezou do prázdných hlemýžďích
domečků - a nejmenší, skřítki ořechoví, se schovají
v ořechových skořápkách.

Pak prospí celý den v chladných stínech
lopuší, maliní a kopriv a vánek je ovívá laskavým
foukáním. A k večeru, když vánek uléhá, skřítkové
vstávají. Zeptají se ptáků, jestli přijde noc, a ptáci s
údivem zavrvlikají: „To jsme ještě nikdy neslyšeli,
aby měl někdo takhle krátkou paměť. To víte, že
ano, za chvilinku se začne stmívat.“ A skřítkové se
radují, jako každý den, a volají na sebe: „Co bude-
me dělat dneska?“ „Budeme leštit vajíčka!“ Potom
se rozběhnou do chléva a ve žlabech zanesených
senem a slámou hledají vajíčka, která hospodář
nesebral, a natírají je sádlem. A hospodář Láďa se
pak diví, jak krásná lesklá vajíčka slepice snášejí.
Takhle se skřítki starají o to, aby na světě bylo pěkně.

A někdy si skřítki hrají na hrušky hnilič-
ky. Vylezou na strom, sednou si do řady na větev
a tiše tam hradují. Po nějaké době se jeden skřítek
pustí a žuch! bouchne do trávy pod stromem. Žuch
žuch! pustí se další skřítki. A tak to bouchá celou
noc. Máma slyší ze zahrady temné bouchání a
myslí si, že noční větrík shazuje jablka ze stromů.
Takhle skřítki pletou lidem hlavy. To všechno a ješ-
tě spousta, spousta dalších věcí se děje v noci, když
velká máma skřítků rozsvítí nad světem světýlka
hvězd. Dobrou noc, Marto, dobrou noc, Františko!

Levné knihy KMa, Praha 2000

KRISTOVA LÉTA

aneb ohlédnutí za deníkem Dětské scény

Dětská scéna má letos 33. narozeniny a její zpravodaj s názvem Deník vychází po třicáté. To naši redakci vedlo k touze ohlédnout se zpět a postupně se nořit hlouběji a hlouběji do historie nedávno uplynulé, listovat zažloutlými stránkami stále starších Deníků, porovnat práci předcházejících generací redaktorů, ale především zmapovat trendy, problémy, radosti i strasti Dětské scény v její minulosti.

DÍL TŘETÍ PATNÁCT LET TOMU NAZPĚT - DDS 1989

Je 22.6. 2004 a Dětská scéna v Kaplici právě vrcholí. Zrovna vyšlo 6. číslo Kaplické čítanky, které má 20 stránek. Tištěná je pouze obálka, dalších 16 stran je jednostranně namoženo cyklostylem. Tak vznikla poměrně objemná tiskovina.

Mezi typické rubriky patří zveřejněné posudky poroty krajského kola, poroty celostátního kola v kaplici a hodnocení představení jednou ze seminárních tříd. Jaké ty posudky byly? O čem se v nich psalo? Račte nahlédnout.

Včera se diskutovalo o Princezně Solimánské

Posudek krajské poroty

Na krajské přehlídce jsme viděli jen půlku představení. To, co jsme viděli, vycházelo z pěkného, nápaditého textu, který dával mnoho příležitostí k tvořivému přístupu jak vedoucí, tak dětem. Porota se shodla na tom, že autorka Věra Dřevíková dokázala těžko překonatelnou verbální hravost Čapkovy textu zdařile převést do hravosti divadelní – např. etuda lékařů, kteří přicházejí princeznu léčit, expozice samotné Zubejdy atd.

Vedoucí pracuje s dětmi systémem dramatické výchovy, a to sympatickým a velmi kultivovaným způsobem. Přitom jsou děti nejen citlivě rozvíjeny, jsou přirozené, hravé, ale mají i sílu a schopnost přenést nabyté schopnosti „přes rampa“ – vyvolat v divácích opravdu divácký zážitek. Přesto, že jde o soubor loutkářský, jeho práce je komplexní a o to cennější. Porota se rozhodla doporučit tento soubor k přímému postupu na národní přehlídku na Kaplické divadelní léto (po sdělení vedoucí, že inscenace je před dokončením), protože dosavadní práce dává dostatečné záruky, že se podaří dokončit ve stejném duchu, v jakém byla začata.

Štěpán Filčík

Složení krajské poroty: Eva Machková, Ljuba Fuchsová, Marie Lepšová, Jaroslav Provozník

Kaplická porota

Věra Dřevíková ve své dramatinizaci Čapkovy princezny Solimánské naznačila pozoruhodnou a ne běžnou cestu dramatinizace Čapkových (tak lákavých) pohádek, když redukovala autorův slovní humor, který bývá značnou překážkou (či přítěží) dramatinizací, a hledala způsob převodu Čapkovy humoru do jevištní akce. V této snaze sice nebyla všude úspěšná, jde však přesto o významný krok kupředu v dramatinizacích Devatera pohádek. V představení, které porota viděla v Kaplici, působily

malé děti (komparsy, epizody) jakoby nezúčastněně, z jejich projevu se vytrácela radost, která byla patrná na Pražské přehlídce. Snad je příčinou velký prostor a odstup od diváků, snad také to, že základem nebylo jednání. Porota ocenila práci s loutkami (nejvýrazněji v první scéně), vybavenost dětí (hlavně pohybovou), jejich celkovou kultivovanost i dobré vedení.

Hodnotí třída D

„Bylo to sladké, mně se to líbilo.“ To je výrok jednoho z nás a my s ním souhlasíme. Velice se nám líbily loutky. Některým z nás připomínaly výtvarnou práci Josefa Čapka. No a pak jsme se nedohodli.

Prvá větší půle tvrdila, že bylo dobré, že loutky neměly namalované obličejy, protože výraz loutek jsme si mohli domyslet z jednání dětí.

Druhá větší půle tvrdila, že obličejy měly být alespoň z části namalované, aby se upřednostnila ve hře loutka. Jinak práce s loutkou byla velmi dobrá (téměř výborná), až na to, že některým z nás vadilo, že je děti držely za krk a skrtily je. A ještě jednou k loutce. Ale teď už ne jenom k loutce. Když byla z jeviště poprvé ukližena princezna, byla spíše odkližena. Jde nám tu o vztah nejenom k loutce, ale o vztah k situaci, k ukončení scény a nastolení nové. Z toho vychází i výkřik jednoho z nás: „Postrádal jsem tajemství přípravy další scény!“ Zamýšleli jsme se nad hierarchií scén jednotlivých situací. Pro vývoj samotného příběhu je totiž vždy nutné rozlišit důležité od nedůležitého. /např. velká a neměnná nabídková fronta s jídlem hned na začátku/.

Závěrem: zdálo se nám, že druhá půle ztrácí gradaci

Jo – a nemělo to tečku.

Tečka

Noticka k veřejným diskusím:

Proč porota pouští vedoucí, aby vstupovali do diskuse?!

Když mluvit, tak až nakonec. Vždyť ti vedoucí neposouvají diskusi dopředu! Oni brání svůj soubor, který nějací pitomci prostě napadli!

Z diskuse se stává boj – a nezlobte se, mne boj nezajímá.

J. Brůček

Velkým tématem Kaplické čítanky roku 1989 byla debata o smysluplnosti předvádění ukázek metodiky práce vedoucích souborů. Nabízíme nyní úryvek z článku J. Provozníka *Causa metodické otázky aneb Poněkud nešťastně položená otázka*.

Nejpodstatnějším na ukázce metodiky práce je vztah mezi vedoucím a dětmi a to, jak s nimi vede dialog a jak dokáže třeba i notoricky známých cvičení používat. A i když (nebo možná právě proto, že) jsou metodické ukázky před publikem do jisté míry nepřirozené, vypulývají z nich na povrch problémy, s nimiž se vedoucí potýká a o nichž třeba ani neví přesně, z čeho pramení. Pro přihlížejícího má metodická ukázka nejen cenu inspirativního podnětu („tohle ještě neznám, to zkusím taky!“), ale především vypouklého zrcadla, díky němuž má šanci uvědomit si zlomek mechanismu nebo dokonce záblesk tajemství úspěchu či neúspěchu práce.

Pro tuto názornost byly proto ukázky metodiky práce zařazeny jako součást vystoupení na krajské přehlídce do soutěžního řádu.

vybrala-ivd-

BULVÁR

Jen tak dál

Chtěli bychom jménem celé redakce poděkovat neznámému dárci či dárcům za jeho či jejich bystrý úsudek, který prokázal či prokázali při správné interpretaci textu, který si každý (a to můžeme jen doporučit i dalším zájemcům o kvalitní texty) může přečíst na krabicích rozmístěných na dobře viditelných místech v prostorách, kde se letošní přehlídka koná. Nápis „**Příspěvky, sdělení, náměty pro redakci Dětské scény**“ si moudře, zcela bez pochyby správně, pohotově a s vsudypřítomně chváleným nadhledem vyložil či vyložili, když do jedné z krabic vhodil či vhodili padesát dva korun českých. Vzhledem k rozsahu, významu a korektnosti naší práce jde o příspěvek symbolický (to je poznámka především pro další zájemce o správné uchopení tohoto čistě lyrického textu), ale jeho významu – jako první vlašťovky k prohloubení našich, již tak dobrých vzájemných vztahů, si nesmíme, ale opravdu vesmírně záříme!!!

-dla-

ŠTAFETA

Štafeta je zvláštní věc – sami o sobě v ní nic moc neznamenáte. Můžete běžet, jak nejrychleji umíte, ale neběží-li stejně rychle a usilovně i ti před vámi a po vás, veškerá vaše námaha je k ničemu. Jako symbol společného cíle s sebou nesete kus klacku, štafetový kolík, a nebo třeba hořící pochodeň - znak smlouvy mezi vámi, která říká, že sice vy sami ovlivníte jen malinký kousek celku ... ale podaří-li se takových kousků dát k sobě více, vše do sebe jako zábrakem zaklapne a vy vystupujete na Olymp vítězství.

Takovouto pochodní či štafetovým kolíkem letošní Dětské scény jsou tři otázky, které každý den naleznete v této rubrice. Tím, kdo se ptá, i tím, kdo odpovídá, bude vždy někdo z vás – někdo, komu bude předcházejícím osloveným předána štafeta.

Dnes ji v rukou drží **Eliška Herdová**, které se ptá **Vlasta Gregorová**:

1. Je snad něco, co bys na Dětské scéně změnila?

Změnila bych v aule prostor před recitátory odstraněním každoročně diskutované prostřední uličky. A za recitátory vykrytím, úpravou prostoru tak, aby připomínal jeviště, nikoli třídu s tabulí.

2. Máš v Trutnově svá oblíbená místa?

Mé místopisné znalosti odpovídají možnostem prů-

zkumů určených Dětskou scénou. V souvislosti s Trutnovem si vybavuji spíš vzpomínky na lidi než na místa.

3. S kým se podělíš o zážitky z Dětské scény?

S kruhem rodinným i žákovským, studentským. – jojo, sama se sebou taky.

A komu pokládá otázky Eliška? Jaroslavu Provazníkovi:

1. Kdyby měla být porota – lektorský sbor recitační části DS Trutnov složena z literárních postav, které bys oslovil?

2. Mohl bys sestavit menu z oblíbených jídel (a nápojů), oblíbených (eventuálně i neoblíbených) literárních postav?

3. S kterým spisovatelem (spisovatelkou) bys chtěl osobně setkat a proč (není omezeno jen na žijící)?

DOŠLO POŠTOU

napsali jste nám

12.6. 2004

Dnes jsem si koupila obě čísla vašeho Deníku Dětské scény a v pátečním z 11.6. 2004 jsem v přehledu z krajských přehlídek našla NESMYSLY! Z Moravskoslezského kraje postoupili na celostátní přehlídku ÚPLNĚ JINÍ RECITÁTOŘI.

Kopičková z Opavy

Výrok dne č. 2:

Co mi říkala maminka nebo paní učitelka byly nesmysly, ale když mi to řekl někdo cizí, řekl jsem si: sakra, to je pravda!

DNEŠNÍ PROGRAM PONDĚLÍ 14. 6.

8.30 - 12.00

dílny pro děti ze souborů

8.30 - 12.30

semináře pro dospělé

9.00 - 11.20

3. blok vystoupení souborů pro veřejnost

13.30 - 15.45

3. blok vystoupení souborů

Konec modrého ptáčka Vrány, ZŠ Benešova Třebíč

Co dělají noční skřítki HOP-HOP, ZUŠ Ostrov

Dospívání (D)dD(d), ZUŠ Děčín

Jak vdát princeznu Uzel, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou

Lov na medvěda

aneb jak si hrají a o čem si vyprávějí eskymácké děti

ZUŠ Klatovy

Královna Koloběžka ZŠ Hostovice

dětský diskusní klub

diskusní kluby seminaristů

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 3. bloku

veřejná diskuse o inscenacích 3. bloku

večerní představení

Havrane z kamene Dramatická školička Svitavy

BLAŽKOVÁ 2004 - DÍL 4

IMPROVAZACE

Deník Dětské scény - Trutnov 2004. Číslo 3.

Redakce: Iva Dvořáková, Zdeněk Dlabola, Petra Rychecká, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 14.6.2004 v 1:00. Vychází - v pondělí 14.6.2004 ve 9.30. Náklad - 450 ks.